

ת"פ 45281/11/16 - מדינת ישראל נגד ש מ - נוכח

בית משפט השלום בקריית גת

18 ספטמבר 2017

ת"פ 45281-11-16 מדינת ישראל נ' מ

בפני כב' הסגנית נשיאה ד"ר נגה שמואל-מאיר

מדינת ישראל

ע"י ב"כ עו"ד עדי זלמן - נוכח

נגד

ש מ - נוכח

ע"י ב"כ עו"ד לימור רוט חזן - נוכח

המאשימה

הנאשם

גזר דין

א. רקע עובדתי

1. כפי הנטען בכתב האישום המתוקן, בערבו של יום 11.11.2016, במהלך ויכוח שהתגלע ביניהם, תקף הנאשם את רעייתו (להלן: "**המתלוננת**") בכך שהכה בעינה ופגע בה באמצעות טבעת שהייתה בידו. כתוצאה מכך, נגרמה למתלוננת חבלה של ממש בדמות נפוחות בעין ימין.
כן נטען, כי ביום 16.11.2016 בסמוך לשעה 18:00, במהלך ויכוח שהתגלע ביניהם, תקף הנאשם את המתלוננת בכך שדחף אותה, תוך שאמר לה: "אני אחנך אותך, אולי כך תסתמי ולא תצעקי".
2. הנאשם הודה במיוחס לו לעיל, ועל יסוד הודאתו זו הורשע בעבירה של **תקיפה הגורמת חבלה ממש לבן זוג**, לפי סעיף 382(ג) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**"); ובעבירה של **תקיפה סתם של בן זוג**, לפי סעיף 382(ב) לחוק העונשין.
3. הצדדים לא הגיעו להסדר בעניין העונש, אך הוסכם כי הנאשם יופנה לשירות המבחן, תוך שההגנה הצהירה כי תעתור בתיק זה לביטול הרשעתו.
4. תסקיר שירות המבחן שהתקבל נושא אופי חיובי, ובסופו המלצה לבטל את הרשעתו של הנאשם, לצד השתתפות ענישה בדמות צו מבחן וצו של"צ.
- מטעמים של צנעת הפרט לא אעלה עלי גזר הדין את כל המפורט בתסקיר, לבד מלציין כי הנאשם הביע נזקקות טיפולית והשתלב בהליך טיפולי משמעותי במסגרת שירות המבחן, תוך שהשירות העריך כי נשקף הימנו סיכון ברמה נמוכה להישנות התנהגות אלימה (ככל שהוא ישתלב בטיפול). לעובדות ולנתונים נוספים שמובאים בתסקיר, ואשר רלוונטיים לשאלת הענישה, אתייחס בהמשך.
5. **מחוות דעת הממונה על עבודות השירות**, אשר התקבלה ביום 30.07.2017, עולה כי הנאשם כשיר ומתאים לביצוע עבודות שירות.

ב. טיעוני הצדדים (עיקרי הדברים)

6. בא כוח המאשימה עמד על חומרת העבירות שביצע הנאשם (הוגשו תצלומים המתעדים את החבלה שנגרמה למתלוננת - סומן ת/2), וטען כי יש לקבוע מתחם עונש הנע בין 6 חודשי מאסר, שיכול שירוצה בעבודות שירות, לבין 18 חודשי מאסר. בהמשך, ומבלי להתעלם מתסקיר שירות המבחן, הלה עתר להשית על הנאשם 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, מאסר מותנה, התחייבות, קנס וצו מבחן. בכל הנוגע לשאלת ההרשעה, נטען כי אין לקבל את עתירתו של הנאשם, וזאת לאור חומרת מעשיו ולנוכח העובדה שלא בהכרח ייגרם לו היזק קונקרטי ככל שהרשעתו תיוותר על כנה.
7. בשאלה ההרשעה. בעניין זה, הפנתה הסנגורית להמלצת שירות המבחן ולהליך הטיפולי שעבר הנאשם; לגילו הצעיר; לעובדה כי זו הסתבכותו הראשונה עם החוק, וכי העבירות הללו אינן מאפיינות את אורח חייו; לכך שהוא יפטר מעבודתו אם הרשעתו תיוותר על כנה (הוצג מכתב מאת מעסיקתו של הנאשם - נ/1); וליתר מאפייניו החיוביים. לאור כל אלה, כאמור, עתרה ההגנה לאמץ את המלצת שירות המבחן, ולהורות על ביטול הרשעתו של הנאשם.
8. הנאשם אשר קיבל את "זכות המילה האחרונה", התנצל על שאירע; סיפר אודות הזעזוע שחולל בו מעצרו ועל ההליך השיקומי שבו הוא השתלב במסגרת שירות המבחן; וטען כי יפטר ממקום עבודתו, שם הוא עובד מזה כחמש שנים, אם בית המשפט ידחה את הבקשה לבטל את הרשעתו.

דין והכרעה

9. ראשית חוכמה, אכריע בבקשתו של הנאשם להורות על ביטול הרשעתו, שהרי אם זו תתקבל - בשים לב למגבלה על רכיבי הענישה שניתן להשית על נאשם שנמצא אשם בדין אך הרשעתו בוטלה - כי אז ממילא יתייתר במידה רבה הצורך לקבוע מתחם עונש הולם ולגזור את עונשו של הנאשם בתוכו (או מחוצה לו, תוך סטייה לקולא או לחומרה).

ג. שאלת ההרשעה

10. על פי ההלכה הפסוקה, אשר לא שונתה בעקבות תיקון 113 לחוק העונשין, משהוכח ביצועה של עבירה יש להרשיע את הנאשם, וסיום ההליך המשפטי ללא הרשעה ייעשה רק במקרים חריגים שבחריגים, בהם היחס שבין חומרת העבירה לבין הנזק הצפוי לנאשם מן ההרשעה, אינו סביר (ראו בעניין זה, למשל, רע"פ 11476/04 **מדינת ישראל נ' חברת השקעות דיסקונט בע"מ**, (14.04.2010); רע"פ 5100/14 **מסארווה נ' מדינת ישראל**, (28.07.2014); ורע"פ 7224/14 **פרנסקי נ' מדינת ישראל**, (10.11.2014) (להלן: "**פרשת פרנסקי**"). זאת ועוד, בפסיקה המנחה בשאלת הימנעות מהרשעה נקבע כי זו מותנית בהצטבר שני גורמים: האחד, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם והשני, סוג העבירה מאפשר ביטול ההרשעה מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי ענישה אחרים (לעניין זה ראו: ע"פ 2083/96 **תמר כתב נ' מדינת ישראל**, פ"ד נב(3) 337 (1997) (להלן: "**פרשת כתב**") וע"פ 2513/96 **מדינת ישראל נ' ויקטור שמש**, פ"ד נב(3) 682 (1996)).

כן ראו את מבחני העזר בעניין זה, כפי שעמד עליהם כב' השופט ש' לוין בפרשת כתב ואת פסיקתו של בית המשפט העליון בע"פ 2669/00 **מדינת ישראל נ' פלוני**, פ"ד נד(3) 685, 690 (2000).

11. לאחר ששמעתי את טיעוני הצדדים ועיינתי בתסקיר שירות המבחן, שוכנעתי כי מקרה זה נמנה בגדר אותם מקרים חריגים שבהם יהיה זה מוצדק לסטות מהכלל לפיו נאשם שעבר עבירה יורשע בדינו. מצאתי, כי עניינו של הנאשם נופל לגדר אותם "חריגים שבחריגים" או שמתקיימות בו אותן נסיבות מיוחדות המצדיקות הימנעות מהרשעתו. ובמה דברים אומרים?

12. ראשית, שוכנעתי כי הרשעתו של הנאשם תביא לפגיעה קונקרטית וממשית בתעסוקתו. זאת בשים לב למכתב שנכתב על ידי הגב' ממון, מנהלת סניף בחברה בה מועסק הנאשם (נ/1). ממכתב זה עולה, כי הנאשם עובד בחברת "Isline" כעמיל מכס מזה כארבע שנים וחצי, ומבצע את תפקידו על הצד הטוב יותר, לשביעות רצון הממונים עליו. דא עקא, בשים לב לכך שרוב עבודתו של הנאשם מתבצעת בשטח נמל אשדוד, הַמְתָּנָה את הכניסה אליו ברישום פלילי נקי - נכתב כי "החשש הוא, שאם יורשע, הדבר עלול לגרום לפיטוריו, מכורח הנסיבות".

בניגוד לטענת המאשימה, סבורתי כי דברים אלה מדברים בעד עצמם ומלמדים כי קיים חשש של ממש שהנאשם יאבד את מקור פרנסתו אם הרשעתו תיוותר על כנה. אכן, המכתב נוקט בלשון "עלול", אולם מקריאת כל תוכנו, עולה תמונה כי הסבירות לכך שהנאשם יפוטל אם יורשע בדינו אינה ערטילאית בלבד, כי אם ממשית מאוד. כמו כן, כפי שגם טענה המאשימה, לא נעלמה מעיני העובדה שהמכתב מצוין כי "רוב" - בשונה מ"כל" - עבודתו של הנאשם מתבצעת בשטח נמל אשדוד. יחד עם זאת, ועל אף הצטיינותו בעבודה, לא נכתב, אף לא ברמז, כי תהא נכונות או יכולת מצד החברה להעסיקו בתפקיד אחר שאינו דורש את הגעתו לנמל. אדרבא, נכתב בריש גלי כי אם הוא יורשע - הוא עלול להיות מפוטל מכורח הנסיבות. בנוסף לאמור, גם השכל הישר תומך במסקנתי האמורה. שכן, אם ממילא היה בכוונת החברה להעביר את הנאשם לתפקיד אחר במקרה שהרשעתו תיוותר על כנה - כי אז מה לה הצורך לכתוב את המכתב האמור ולציין שהוא עלול להיות מפוטל?

לאור אלה, הרי שאין המדובר בפגיעה ערטילאית שנטענה על ידי הנאשם בעלמא. די לבית המשפט באמור במכתב כדי לקבוע שבמקרה הנדון עלה בידי הנאשם להוכיח קיומו של נזק מוחשי וקונקרטי אשר ייגרם לו ככל שהרשעתו תיוותר על כנה.

ודוק, הגם שבית המשפט לא מעניק לכך משקל ניכר, יוער כי ככל שיאבד את מקור פרנסתו, תיווצר במקרה הנדון פגיעה לא רק בנאשם לבדו, כי אם גם במתלוננת עצמה (ובשתי בנותיהם המשותפות), אשר שבה זה מכבר להתגורר תחת קורת גג אחת עם הנאשם ומביעה את רצונה לשקם את יחסיה עימו.

13. שנית, חלק ניכר ממסקנתי לפיה יש מקום בזו הפעם לחרוג מהכלל ולהורות על ביטול הרשעתו של הנאשם, נשען על הליך השיקום שעבר האחרון. כאמור בתסקיר, במסגרת צו פיקוח המעצר השתלב הנאשם בקבוצה טיפולית בתחום האלימות הזוגית. הלה ביטא מוטיבציה להיעזר בהליך הטיפול ובמשך כמה חודשים הקפיד להגיע לכל המפגשים הקבוצתיים שנערכו, 14 בסך הכול. כמו כן, הנאשם השתתף בשלושה מסעות שטח טיפוליים (מתוך שלושה). בהינתן אלה, השירות התרשם כי הנאשם מצוי בתהליך ראשוני של הגברת מודעות לדפוסיו הבעייתיים. כן נמסר, כי הנאשם משתף באופן כן בקשייו השונים, מציב לעצמו מטרות לתהליך השינוי, מהווה דמות חיובית בקבוצה הטיפולית, מבטא יכולת לערוך התבוננות פנימית ראשונית וניכר כי הוא "בא כדי ללמוד ולעבוד".

בשים לב לאלה, ולנוכח התרשמותו לפיה הליך המעצר מהווה עבור הנאשם גורם מרתיע ובעל השפעה, העריך שירות המבחן כי מהנאשם נשקפת **רמת סיכון נמוכה** להישנות התנהגות אלימה בעתיד, אם הוא ישתלב בטיפול. והרי כאמור, הנאשם השתלב זה מכבר בטיפול, ומבטא מוטיבציה להמשיך בו (בכך הוא אף יעמיק את התהליך הפנימי הראשוני שהוא מצוי בו בשלב זה).

לדידי, הליך שיקום מוצלח אף מקבל משנה תוקף עת עסקין בנאשם אשר ביצע עבירות אלימות כנגד זוגתו, ולא כל שכן

מקום בו הוא שב להתגורר עם המתלוננת, כמו במקרה הנדון. בנסיבות כגון אלה, הנאשם והמתלוננת צפויים להמשיך ולהיות במערכת יחסים הדוקה ו"בחיכוך" מתמיד זה בזה, ומכאן החשיבות הרבה לשיקומו של הראשון, שיקום אשר יהיה בו כדי ליתן מענה ולאיים את הגורמים אשר היוו זֶכֶז להתפרצות התנהגותו האלימה. יפים לעניין זה דבריו של בית המשפט המחוזי בתפ"ח (מחוזי תל אביב יפו) 1040/05 **מדינת ישראל נ' פלוני**, (19.09.2006):

"גזירת הדין בעבירות של אלימות בין בני זוג מעוררת פעמים רבות את הסוגיה של הבחירה ההולמת בין דרכי ענישה לבין דרכי טיפול ושיקום. בראש ובראשונה על בית המשפט לשקול את מידת מסוכנותו של הנאשם בעתיד כלפי בת זוגו המתלוננת... כמו כן, האפשרות לשיקום חיי הזוג והמשפחה, שהיא פרי טיפול והפנמתו על ידי הנאשם, משפיעה אף היא באופן משמעותי על כיוון גזירת הדין - האם לכיוון השיקום והטיפול, או לכיוון הענישה. ככל שמסתבר שהנאשם הינו בר טיפול ולא רק מגלה רצון מן השפה אל החוץ, ככל שמסתבר ששיקום המשפחה הינו גם רצונה הכן של המתלוננת, שאינו נובע מפחד מהנאשם, כך יש מקום לתת יותר משקל לאפשרויות השיקום... דווקא בעבירות בין בני זוג, יש חשיבות רבה לבחינה מדוקדקת של אפשרויות השיקום במידה שזהו רצונה הכן של שני בני הזוג ובמידה שנאשם נמצא מתאים לטיפול [ההדגשה אינה במקור - נ.ש.מ]."

בהמשך לדברים האמורים, ובנוסף להערכת הסיכון האמורה של שירות המבחן, אף נתתי דעתי לעמדתה החיובית של המתלוננת כלפי הנאשם, כפי שזו הובעה בפני שירות המבחן. ברי כי האינטרס של המתלוננת איננו האינטרס היחיד שצריך לעמוד לנגד עיניו של בית המשפט. ועדיין, אין להקל ראש בעמדתה כאמור, שכן היא קורבן העבירה והיא זו שמצויה בסיכון במישור החברתי, המשפחתי והכלכלי (ראו והשוו דבריו של כב' השופט א' אינפלד ת"פ (מחוזי באר שבע) 30590-09-11 **מדינת ישראל נ' פתחי אבו עסל**, (17.06.2012)); כן ראו דבריו של בית המשפט המחוזי בע"פ (מחוזי באר שבע) 2455-09-11 **פלוראה נ' מדינת ישראל**, (07.12.2011), שם צוין (בדעת רוב) כי **"כאשר עסקינן בעבירות שנעברו בתוך משפחת הנאשם לעולם תעמוד בפנינו טובת המשפחה ובני המשפחה"**.

14. שלישית, ובשים לב לאמור עד כה, שוכנעתי כי ניתן במקרה הנדון להימנע מהרשעתו של הנאשם מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי ענישה אחרים. אכן, אין להקל ראש בעבירות המיוחסות לנאשם ובערכים המוגנים שעליהם הן נועדו להגן שהינם שמירה על שלמות גופם, שלומם וביטחונם של בני משפחה בכלל, ובני זוג בפרט, כאשר בדרך כלל מדובר בשמירה על החלשים מפני התעמרותם של החזקים (ראו בעניין זה ע"פ 6758/07 **פלוני נ' מדינת ישראל**, (11.10.2007); ודבריו של כב' השופט י' עמית בע"פ 669/12 **יוסף עמיאל נ' מדינת ישראל**, (19.04.2012)). אף לא התעלמתי מחומרת האלימות שהפעיל הנאשם, עת הכה בפניה של המתלוננת ומהחבלה שנגרמה לה, כפי שזו מתוארת בכתב האישום המתוקן.

ועדיין, עם כל הסלידה מהתנהגותו הבריונית והאלימה של הנאשם, אין עסקינן בסוג של עבירות שלא יהיה ניתן מניה וביה להימנע מהרשעתו של מבצען. לצד האינטרס הציבורי הדורש ענישה מוחשית ומרתיעה בעבירות אותן עבר הנאשם, הרי שהענישה גם לאחר תיקון 113 היא לעולם אינדיוידואלית, ובחינת חומרת מעשה אסור אינה מתמצית בבחינה פורמאלית או טכנית, והעונש הקבוע בצד העבירה איננו המבחן היחיד, ושומה על בית המשפט לבחון כל עניין הבא לפתחו בבחינה מהותית, ולהתחשב במכלול הנסיבות והמאפיינים הקיימים במקרה הספציפי. ראו בעניין זה הדברים שנאמרו בע"פ 433/89 **ג'ורג' אטיאס נ' מדינת ישראל**, פ"ד מג(4) 170, 174-175 (1989) וצוטטו לאחר מכן, בין היתר, ברע"פ 3173/09 **פראגין נגד מדינת ישראל**, (05.05.2009).

נתתי דעתי לפסיקה שהוגשה לעיוני מטעם המאשימה. אולם כאמור, לעולם יש לנקוט בגישה ענישה אינדיוידואלית, ולגישה זו ניתן למצוא, הלכה למעשה, ביטוי בפסיקה של בתי המשפט השונים שמצאו לנכון להימנע מהרשעתם של נאשמים שביצעו מעשים דומים לאלה של הנאשם, וזאת על אף חומרת העבירות. ראו בעניין זה, למשל: ת"פ (שלום

ירושלים) 42245-07-14 **מדינת ישראל נ' פלוני**, (03.04.2016); ת"פ (שלום אילת) 6326-12-15 **מדינת ישראל נ' פלוני**, (19.04.2017); ת"פ (שלום רמלה) 34683-10-15 **מדינת ישראל נ' ל' ל'**, (20.02.2017); ת"פ (שלום תל אביב יפו) 1704-04-15 **מדינת ישראל נ' פלוני**, (13.04.2016); ת"פ (שלום אילת) 35642-10-14 **מדינת ישראל נ' פלוני**, (24.08.2015); כן ראו ת"פ (מחוזי מרכז) 35980-09-10 **מדינת ישראל נ' נטלי רוסטובצב**, (08.09.2011), שם בית המשפט המחוזי נמנע מהרשעתה של הנאשמת, רופאת שיניים במקצועה, אשר הכתה את בן זוגה באזור אוזנו באמצעות פטיש במשקל 5 ק"ג, והביאה לפציעתו (המדינה ערערה על ההחלטה לבית המשפט העליון, אך בהמלצת בית המשפט חזרה בה מערעור זה (ע"פ 7668/11 **מדינת ישראל נ' נטלי רוסטובצב**, (24.04.2012)).

15. רביעית, גם בחינת הפרמטרים שהותוו ב**פרשת כתב** על ידי המשנה לנשיא, כב' השופט ש' לוי (ככל שהם רלוונטיים לעניינו של הנאשם), מלמדת כי הלה עומד ברובם ככולם. כך למשל, הגם שהנאשם תקף את המתלוננת בשתי הזדמנויות שונות, בתוך פרק זמן של חמישה ימים, לא ניתן להתעלם מכך שזו הסתבכותו הראשונה עם החוק ומכך שהתנהגות כגון זו אינה מאפיינת את אורחות חייו ואינה מהווה דפוס פעולה כרוני; הסיכון שהנאשם ישוב ויבצע עבירות אלימות נגד המתלוננת, כפי הערכת שירות המבחן, הוא נמוך; הנאשם קיבל אחריות על מעשיו, הביע עליהם חרטה כנה וצער, ואף ביטא מוטיבציה להשתלב בהליך טיפולי, כפי שאכן עשה בסופו של יום. כן נתתי דעתי, להתרשמותו של שירות המבחן, לפיה היה בהליך המעצר כדי להבהיר לנאשם את חומרת מעשיו ואת השלכותיהם, וכדי להרתיעו מלשוב ולבצע עבירות בעתיד.

16. למצבור השיקולים שלעיל, אף מצטרפת המלצתו של שירות המבחן להורות על ביטול הרשעתו של הנאשם. יחד עם זאת, ועל מנת שחומרת מעשיו של הנאשם תקבל ביטוי בענישה שתושת, מצאתי להשית עליו צו של"צ בהיקף נרחב מזה שהמליץ עליו שירות המבחן (כידוע, המלצתו של שירות המבחן כשמה כן היא - המלצה בלבד, ובית המשפט איננו מחויב לה).

17. לסיכום ייאמר, כי אכן, עריכת האיזון בין האינטרס הציבורי בהרתעה, הגנה על בטחון הציבור וההכרח להילחם בנגע האלימות במשפחה לבין האינטרס הציבורי והאישי בשיקומו של הנאשם איננה מלאכה קלה. עם זאת, בנסיבות הייחודיות של המקרה המונח בפניי, לאור הליך השיקום אשר עבר הנאשם ועודנו צפוי לעבור, בהתחשב בעובדה כי הרשעה עלולה לפגוע באופן קשה בעיסוקו, ובהתחשב בעובדה כי עסקין בנאשם נעדר עבר פלילי אשר קיבל אחריות מלאה והביע חרטה כנה על ביצוע העבירות, ולאור התסקיר החיובי ביותר אשר הוגש בעניינו - אני סבורה כי יש מקום בזו הפעם לתת לנאשם הזדמנות אמיתית לחזור למוטב, ולהסתפק בקביעה כי הנאשם ביצע את המיוחס לו בכתב האישום ולהורות על ביטול הרשעתו.

אולם כאן בית המשפט מבקש להדגיש בפני הנאשם כי אם לא יתמיד בהליך השיקום, ישוב לסורו, וינקוט באלימות פעם נוספת, כי אז בית המשפט עלול שלא לגלות עוד סובלנות כלפיו וייתכן שהדין עימו ימוצה עד תום.

18. בשולי הדברים ובבחינת למעלה מהצורך אציין, כי לא מצאתי להכריע במחלוקת שבין הצדדים, שעניינה בשאלת קבילות התצלומים המתעדים את החבלה שנגרמה למתלוננת. שכן, אף אם אקבל את התצלומים האמורים, עדיין - בשים לב למצבור השיקולים שלעיל - לא יהיה בכך כדי לשנות ממסקנתי לפיה יש להורות על ביטול הרשעתו של הנאשם. אולם כן אעיר, ואת זאת חשוב להדגיש, כי בכל מקרה ולהבא, ככל שהמאשימה תתעד להגיש ראיות במסגרת שלב הראיות לעונש, כי אז **מן הראוי שתודיע על כך להגנה עובר לכריתת הסדר הטיעון** (ראו בעניין זה, למשל, דעת הרוב ברע"פ 9718/04 **מדינת ישראל נ' טאלב נוארה**, (25.11.2007)).

19. **מכל המקובץ לעיל, הריני מורה על ביטול הרשעתו של הנאשם, וגוזרת עליו את העונשים הבאים:**

א. צו של"צ בהיקף של 250 שעות.

בהתאם לאמור בתסקיר שירות המבחן מיום 09.07.2017, הנאשם יבצע את הצו במסגרת מעון רב תכליתי "סיגלית מסג" באשדוד, בתפקיד של סיוע כללי ותחזוקה.

הובהרה לנאשם חשיבות שיתוף הפעולה עם שירות המבחן, והמשמעויות של אי ביצוע צו השל"צ.

העתק ההחלטה בדחיפות לשירות המבחן

ב. צו מבחן של שירות המבחן למשך שנה מהיום.

הובהרה לנאשם חשיבות שיתוף הפעולה עם שירות המבחן, והמשמעויות של אי עמידה בתנאי צו המבחן.

ג. הנאשם יחתום על התחייבות כספית על סך 10,000 ₪ שלא לעבור כל עבירת אלימות, וזאת לתקופה של שנה מהיום.

אם לא תיחתם ההתחייבות תוך 7 ימים, יאסר הנאשם למשך 10 ימים.

זכות ערעור כחוק.

ניתן היום, כ"ז אלול תשע"ז, 18 ספטמבר 2017, במעמד הצדדים דלעיל.